

[Erik Appel.]

stort Omfang unge fra mindrebemidlede Hjem, der søger disse Kursus. Paa de københavnske Kursus kommer der Folk fra Smaa-funktionærers Hjem og Arbejderhjem, og i Provinsen fra mindre Landbohjem. Men desuden søges de af unge i den ældre Alder, Mænd fra Ploven og Kvinder fra Gryden, som de ofte benævnes. For begge Parter bør der holdes økonomisk farbar Vej aaben, og da de er henvist til de private Kursus paa Grund af Alder og anden Omstændighed, maa der være Grund til at udbygge disse Kursus økonomisk, saa de kan give mindre bemidlede en tiltrængt Lettelse i Betalingsvilkaar.

Tilskuddet har i de sidste 20 Aar ligget saa at sige fast, men Udgifterne til Lærrelønninger og Skoleudstyr er steget meget. Jeg henstiller af ovennævnte Grunde Sagen til den højtærede Undervisningsministers velvillige Overvejelse.

Jeg vender mig derefter til min Hjemstavns særlige Forhold.

Det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen har i sine to Ordførertaler nævnt, at jeg havde indrømmet Rigtigheden af hans Paa-stand: at Venstre ved Valget i Sønderjylland har faaet tyske Stemmer. Jeg er mig ikke bevidst, at jeg officielt har udtalt mig saadan, men hvis det kan tilfredsstille det ærede Medlem, skal jeg give Udtryk for den Opfattelse, at Venstre har faaet Stemmer fra det tyske Mindretal — sandsynligvis flere, end det ærede Medlems Parti har faaet. Alle politiske Partier har sikkert faaet tyske Stemmer. Saa vidt jeg kan bedømme Resultatet af en hemmelig Afstemning, har det tyske Mindretal stemt nogenlunde efter samme Stemmefordeling, som de danske Vælgere har. Det er en Stemmegivning, som man ikke skal dadle dem for, men som man tværtimod fra dansk Side burde paa-skønne, fordi den peger mod en ny Tilpasning til dansk Samfundsliv. Vi Politikere burde være de sidste til at harcellere over, at det tyske Mindretal paa ny finder tilbage til demokratiske Folkestyreformere.

Men skal vi ikke lade Spørgsmaalet, hvem der har stemt paa hvem, ligge? Det vil i hvert Fald være i god Overensstemmelse med den Afstemningsmaade, vi har, og som jo netop skal sikre den enkelte Borger, at han kan afgive sin Stemme uden at generes af nyfigne Medborgeres Posekiggeri.

Med den Lejlighed, det ærede Medlem med sine Udtalelser giver mig, skal jeg fremkomme med nogle Bemærkninger til et med det ærede Medlems sikkert velmente Stikle-rier parallelt løbende Angreb paa Venstre

og paa mig personlig under den forløbne Valgkampagne for at have anglet efter tyske Stemmer. Det ret voldsomme Angreb blev ført af „Jydske Tidende“. Aarsagen var et Forhandlingsmøde, jeg havde indbudt nogle Hjemmetyskere til i mit Hjem paa Ellehus. „Jydske Tidende“ indrømmede senere, at dette Møde laa helt paa Linie med min hittidige Holdning over for det tyske Mindretal. Denne Holdning gaar ud paa, at vi Danske og Tyske kun ved aabenhjertig Forhandling har nogen Udsigt til at komme til en Forstaaelse, der gør Fælleslivet i det daglige taaleligt. Det gale ved Mødet var derfor ikke dets egentlige Formaal, men et paaduttet Biformaal, nemlig at vinde Stemmer for Venstre og for mig selv. Det sidste var „Jydske Tidende“s Paafund og Paa-stand, udledt af den Omstændighed, at Sammenkomsten fandt Sted midt under Valgkampagnen. Bladet synes at mene, at under en Valgkampagne maa alt vige for denne. Dagliglivet maa ikke gaa sin Gang med de deri indflettede særlige Opgaver. Jeg deler ikke denne Opfattelse, men jeg indrømmer nu bagefter, at det havde været klogere, om jeg havde regnet med en af Valgkamp og Valglidenskab sløvet Vurderingsevne. Det skal nævnes til Ære for den radikale og den socialdemokratiske Kandidat, at de paa et Fællesmøde tog kraftig Afstand fra det smaalige i Angrebet, men de bebrejdede mig, at jeg ikke havde regnet med Valglidenskaben. Den konservative Kandidat indtog senere i personlig Samtale det samme Standpunkt.

Jeg har fremført dette saa udførligt, ikke for min egen Skyld, men for mit Partis Skyld, der selvfølgelig ikke hæfter for mine private Møders Karakter. Af Hensyn til den Opmærksomhed, det omtalte Møde paa Ellehus vakte gennem „Jydske Tidende“s Fremstilling — Sagen naaede ogsaa den norske Presse —, maa jeg have Lov til at klare for mig.

Mødet kan siges at være en Udløber fra mit Arbejde i den sønderjyske Skolekommission. I den havde tre tyske Mænd Foretræde, og den Tale, de førte dér, gav mig Tanken om en Udveksling af Synspunkter vedrørende det tyske Mindretals hele Stilling, hvilket jeg bagefter nævnte for en af Deltagerne, som billigede Tanken. Saaledes kom Mødet i Stand. Jeg overlod Indbydelsen af de enkelte Deltagere til en af de tre nævnte Mænd, idet jeg bad ham udtrykkeligt fremhæve i Indbydelsen, at der skulde tales rent ud om Tingene.

I min Indledningstale ved Mødet udtalte jeg, at vi Danske og Tyske nu maa gaa hinanden haardt ind paa Livet, hvis vi